

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ จะเป็นการสรุปผลการวิจัยที่ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ต้นจนกระทั่งทราบผลการวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานักศึกษา หลักสูตรการปฏิบัติงานทางการศึกษา และใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยให้เกิดประโยชน์ยิ่งขึ้นต่อไป

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยคุณลักษณะของนักศึกษาที่มีผลต่อความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ โดยผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1 เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักศึกษา กับความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2 เพื่อศึกษาน้ำหนักความสำคัญคุณลักษณะของนักศึกษา ในแต่ละด้านที่มีผลต่อความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

3 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญคุณลักษณะของนักศึกษา ในแต่ละด้านที่มีผลต่อความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่วิเคราะห์จากนักศึกษา 13 คณะวิชา

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษา และอาจารย์ จากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ โดยการใช้เครื่องมือแบบสอบถามสำหรับนักศึกษา 400 คน จากประชากร 13 คณะ จำนวน 10,060 คน และเครื่องมือสัมภาษณ์กลุ่มนักศึกษา จำนวน 10 คน และอาจารย์ จำนวน 10 คน ทั้งนี้ ได้ดำเนินการประชุมกลุ่ม (Focus Group) นักศึกษา โดยเฉลี่ยประมาณจำนวน 10 คน ซึ่งเป็นผู้แทนของแต่ละคณะ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ประเภท คือ

1. เครื่องมือเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถามของนักศึกษาซึ่งคำถามประกอบด้วย 3 ตอน คือ **ตอนที่ 1** เป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม **ตอนที่ 2** แบบสอบถามแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมและวัฒนธรรม และ**ตอนที่ 3** แบบวัดคุณลักษณะของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะการเรียนรู้และการพัฒนาตน ทักษะพลเมืองและความรับผิดชอบต่อสังคม ทักษะพื้นฐาน

ความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียน กฎบัตรอาเซียน ความตระหนักในความเป็นอาเซียน มีความภูมิใจในความเป็นไทย/อาเซียน ร่วมรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน และวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย

2. เครื่องมือเชิงคุณภาพ ได้แก่

1) แบบสัมภาษณ์ของอาจารย์ มีจำนวน 11 ข้อ ซึ่งข้อคำถามได้จำแนกตามคุณลักษณะของนักศึกษาที่มีผลต่อความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตามรายชื่อ ดังนี้

ข้อที่ 1-4 ด้านทักษะ/กระบวนการ

ข้อที่ 5-9 ด้านความรู้ และเจตคติ

ข้อที่ 10-11 ด้านเจตคติ

2) แบบสัมภาษณ์ของนักศึกษา มีจำนวน 12 ข้อ ข้อคำถามได้จำแนกตามคุณลักษณะของนักศึกษาที่มีผลต่อความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตามรายชื่อ ดังนี้

ข้อที่ 1-7,9 ด้านทักษะ/กระบวนการ

ข้อที่ 8 ด้านเจตคติ

ข้อที่ 10-12 ด้านความรู้

3) จัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นลักษณะการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของกลุ่มนักศึกษาจากคณะวิชาต่าง ๆ ประมาณ 10 คน ซึ่งผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมความคิดเห็นเพื่อนำมาทำการสังเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ด้วยคอมพิวเตอร์ SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Sciences / Personal Computer Plus) ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) เช่น การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป คุณลักษณะของนักศึกษา และความพร้อมของนักศึกษาในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน วิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistic) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวแปรที่เป็นอิสระกัน เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐานวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ONE- WAY ANOVA) โดยหาค่า F-TEST และ Multiple Comparisons (Scheffe) เพื่อเปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญคุณลักษณะของนักศึกษา ในแต่ละด้านที่มีผลต่อความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่วิเคราะห์จากนักศึกษา 13 คณะวิชา และชั้นปีของนักศึกษา และ วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบหลายขั้นตอน (Multiple Regression Analysis) โดยใช้ Enter Regression Analysis ในการวิเคราะห์น้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตาม โดยการกำหนดตัวแปรเข้าสู่สมการทั้งหมด และ Stepwise Regression Analysis เพื่อวิเคราะห์น้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะของนักศึกษาในแต่ละด้านที่มีผลต่อความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปได้ ดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สรุปผลได้ว่า เพศของนักศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นเพศหญิง ซึ่งมีจำนวนร้อยละ 82.2 ขณะที่เพศชายเพียง ร้อยละ 17.8 โดยแยกออกเป็นคณะต่าง ๆ ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ ร้อยละ 27.5 คณะศิลปศาสตร์ ร้อยละ 9.2 คณะเภสัชศาสตร์ ร้อยละ 9.2 คณะนิติศาสตร์ ร้อยละ 1.8 คณะนิเทศศาสตร์ ร้อยละ 5.2 คณะกายภาพบำบัด ร้อยละ 4.2 คณะพยาบาลศาสตร์ ร้อยละ 5.8 คณะเทคนิคการแพทย์ ร้อยละ 6.0 คณะการแพทย์แผนจีน ร้อยละ 5.8 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ร้อยละ 2.2 คณะสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 13.8 คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน ร้อยละ 5.0 และคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ร้อยละ 4.2

ในเรื่องระดับชั้นปีของนักศึกษานั้น เป็นไปตามสัดส่วนของนักศึกษาแต่ละคณะวิชาตามที่ถูกวิจัยกำหนด ดังนี้ ชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 31.2 ชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 27.0 ชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 17.2 ชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 21.0 ชั้นปีที่ 5 ร้อยละ 2.8 และชั้นปีที่ 6 ร้อยละ 0.8

ภูมิลำเนาปัจจุบันของนักศึกษา ส่วนใหญ่ร้อยละ 33.8 นักศึกษาจะมีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง รองลงมาร้อยละ 28.2 กรุงเทพมหานคร ร้อยละ 14.5 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 12.0 ภาคตะวันออก ร้อยละ 7.5 ภาคใต้ และร้อยละ 4.0 ภาคเหนือ

2) ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม และวัฒนธรรม คือ

(1) ความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้านการเมืองและความมั่นคงของนักศึกษา โดยภาพรวมพบว่า ส่วนใหญ่จะให้น้ำหนักความพร้อมอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.78$) ใน 10 ตัวแปรย่อย และเมื่อพิจารณาแยกเป็นตัวแปรย่อย ๆ จะมีตัวแปรที่มีความพร้อมมากที่สุด 2 ตัวแปรย่อย ความพร้อมมาก 7 ตัวแปรย่อย และความพร้อมปานกลาง 1 ตัวแปรย่อย

(2) ความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้านเศรษฐกิจของนักศึกษา โดยภาพรวมพบว่า ส่วนใหญ่จะให้น้ำหนักความพร้อมอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.54$) ใน 6 ตัวแปรย่อย และเมื่อพิจารณาแยกเป็นตัวแปรย่อย ๆ จะมีตัวแปรที่มีความพร้อมมาก 4 ตัวแปรย่อย และความพร้อมปานกลาง 2 ตัวแปรย่อย

(3) ความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรมของนักศึกษา โดยภาพรวมพบว่า ส่วนใหญ่จะให้น้ำหนักความพร้อมอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.94$) ใน 9 ตัวแปรย่อย และเมื่อพิจารณาแยกเป็นตัวแปรย่อย ๆ จะมีตัวแปรที่มีความพร้อมมาก 9 ตัวแปรย่อย

3) แบบวัดคุณลักษณะของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะ/กระบวนการ ความรู้ เจตคติ คือ

(1) ทักษะ/กระบวนการ

1) คุณลักษณะของนักศึกษาด้านทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตนที่มีผลต่อความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่าส่วนใหญ่จะให้น้ำหนักความพร้อมอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.47$) ใน 7 ตัวแปรย่อย และเมื่อพิจารณาแยกเป็นตัวแปรย่อย ๆ จะมีตัวแปรที่มีความพร้อมมาก 5 ตัวแปรย่อย ความพร้อมปานกลาง 1 ตัวแปรย่อย และความพร้อมน้อย 1 ตัวแปรย่อย

จากการสัมภาษณ์และประชุมกลุ่มพบว่าคนทุกคนในสังคมมีสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาคเท่าเทียมกันมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั่นก็คือการมองเห็นคุณค่าของบุคคลอื่นในแง่ที่ดีโดยยึดหลักพื้นฐานของบุคคล นอกจากนี้ก็มีความเสียสละส่วนตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ประกอบกับมีกระบวนการคิดอย่างมีระบบระเบียบที่สามารถเป็นพื้นฐานต่อการพัฒนาประเทศได้

แต่ในขณะเดียวกันนักศึกษาหรือแม้กระทั่งคนในสังคมส่วนใหญ่มองขาดความสามัคคี ไม่มีการแบ่งปัน เอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน ขาดการเอื้ออาทร บางกลุ่มก็มีการแบ่งแยกชนชั้นเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง กลุ่มพรรคพวกของตน ไม่มีความไว้วางใจในฝีมือการทำงานของเพื่อน และนักศึกษาไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเมื่อเวลาที่อยู่กับคนที่คิดว่าเขามีความรู้มากกว่าก็จะทำให้ไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นของตนเอง

2) คุณลักษณะของนักศึกษาด้านทักษะพลเมืองและความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีผลต่อความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่าส่วนใหญ่จะให้น้ำหนักความพร้อมอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.87$) ใน 7 ตัวแปรย่อย และเมื่อพิจารณาแยกเป็นตัวแปรย่อย ๆ จะมีตัวแปรที่มีความพร้อมมากที่สุด 7 ตัวแปรย่อย

จากการสัมภาษณ์และประชุมกลุ่มพบว่านักศึกษายอมรับในวัฒนธรรมต่างถิ่น และสามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมไทยได้อย่างเด่นชัดจากการแสดงในงานต่าง ๆ พร้อมทั้งสามารถปรับตัวในการใช้ชีวิตร่วมกับบุคคลที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติ จารีตประเพณี วิถีชีวิต และความหลากหลาย

ทางวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี มีการช่วยเหลือกัน นอกจากนี้ก็เป็นคนตรงต่อเวลา ไม่เป่ียดเป่ยนคนอื่น และช่วยกันรักษาความสะอาดของบ้านเมือง

แต่ในขณะเดียวกันนักศึกษาก็ยังขาดภาวะผู้นำ ไม่กล้าตัดสินใจ ไม่มั่นใจในตนเอง มุ่งจะยึดมั่นในทัศนคติของตนเองเกินกว่าที่จะรับฟังเหตุผลของคนรอบข้าง ส่วนใหญ่จะไม่ค่อยกล้าพูดในสิ่งที่ เป็นอุปสรรคแต่จะมองแต่ความคิดและความรู้สึกของตนเองเป็นใหญ่ ขาดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีการแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น ทะเลาะกัน และไม่คอยยอมรับบางพฤติกรรมของบุคคลที่เขามีความคิดเป็น ของตนเอง กอปรกับขาดความสามารถในการแสดงออก

3) คุณลักษณะของนักศึกษาด้านทักษะพื้นฐานที่มีผลต่อความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน พบว่าส่วนใหญ่จะให้น้ำหนักความพร้อมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$) ใน 7 ตัว แปรย่อย และเมื่อพิจารณาแยกเป็นตัวแปรย่อย ๆ จะมีตัวแปรที่มีความพร้อมมาก 2 ตัวแปรย่อย และความพร้อมปานกลาง 5 ตัวแปรย่อย

จากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม (Focus Group) พบว่ามีนักศึกษา 2 หรือ 3 คนจะ เท่านั้นที่สามารถจะสื่อสารภาษาต่างประเทศ เช่นภาษาอังกฤษ และภาษาจีน ซึ่งจะเป็นนักศึกษาที่เรียน ทางด้านภาษาโดยตรงเท่านั้น แต่นักศึกษาส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยจะใช้ภาษาอังกฤษเพียงการ ทักทาย และในชีวิตประจำวันง่าย ๆ แต่การใช้งานในวิชาชีพอาจยังทำไม่ได้ นอกจากนี้ ก็ยังไม่สามารถ ใช้ภาษาอื่นในกลุ่มของประเทศอาเซียนได้

ด้านการใช้เทคโนโลยี นักศึกษามีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์อยู่ในระดับดีและ สามารถใช้ในเรื่องเกี่ยวกับ face book, Powerpoint, Microsofe office Word, Microsofe office excel, Adobe Photoshop การติดต่อสื่อสารใน Social media หรือออนไลน์ การจัดทำฐานข้อมูล ทำรายงาน ค้นคว้าข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต Computer Illustrator Graphics และโปรแกรมต่าง ๆ เป็นต้น

(2) เจตคติ

คุณลักษณะของนักศึกษาด้านเจตคติที่มีผลต่อความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคม อาเซียน พบว่าส่วนใหญ่จะให้น้ำหนักความพร้อมอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.76$) ใน 10 ตัวแปรย่อย และ เมื่อพิจารณาแยกเป็นตัวแปรย่อย ๆ จะมีตัวแปรที่มีความพร้อมมากที่สุด 2 ตัวแปรย่อย ความพร้อม มาก 6 ตัวแปรย่อย ความพร้อมปานกลาง 1 ตัวแปรย่อย และความพร้อมน้อย 1 ตัวแปรย่อย

จากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม (Focus Group) พบว่า นักศึกษาสามารถยอมรับ และ เปิดกว้างในทุก ๆ ศาสนาไม่มีการแบ่งแยก วัฒนธรรม และภูมิใจในความเป็นไทย มีความเป็น

ประชาธิปไตยโดยทุกคนมีสิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคในแสดงออกซึ่งความคิดเห็น ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของสังคม และดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

นักศึกษายังขาดความพร้อมด้านเศรษฐกิจ ภาษาอังกฤษ และภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบกับไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมใหม่ที่จะเกิดขึ้น เมื่อเกิดการเปิดประเทศ และยังขาดความรู้เข้าใจในความเป็นอาเซียน ประเทศในประชาคมอาเซียน และกฎบัตรอาเซียน ในการนี้ คณะและมหาวิทยาลัยวิทยาลัยยังไม่ได้มีการเตรียมความพร้อมในการที่จะก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 อย่างเป็นรูปธรรม เพียงแต่สอดแทรกในการจัดการเรียนการสอนบางวิชาเท่านั้น เห็นแต่แนวคิดยังไม่ทราบความคืบหน้าไม่ว่าจะเป็นตารางการเปิดภาคเรียนให้ตรงกันในด้านระยะเวลาของอาเซียน เป็นต้น

(3) ความรู้

1) ความรู้เกี่ยวกับประเทศในประชาคมอาเซียนที่มีผลต่อความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า โดยภาพรวมของนักศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับประเทศในประชาคมอาเซียน คิดเป็นร้อยละ 58.3 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ถือว่ามีความรู้เรื่องนี้อยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำ

2) ด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและกฎบัตรอาเซียนที่มีผลต่อความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า โดยภาพรวมของนักศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและกฎบัตรอาเซียนคิดเป็นร้อยละ 44.5 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ถือว่ามีความรู้เรื่องนี้อยู่ในเกณฑ์ต่ำ

จากการสัมภาษณ์อาจารย์และนักศึกษา ประกอบกับสนทนากลุ่ม (Focus Group) ของนักศึกษา พบว่า คณะหรือมหาวิทยาลัยควรที่จะจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาได้รับรู้เรื่องราวของประเทศอาเซียน (ASEAN) เพราะการเรียนรู้ไม่ใช่เป็นการเรียนเฉพาะในวงแคบในประเทศไทยเท่านั้น ควรจะมีการเรียนรู้เพื่อให้เกิดองค์ความรู้รอบตัวที่เท่าทันกับประเทศอื่นด้วยทั้งในด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และการใช้ชีวิตร่วมกัน ประกอบกับควรมีการเตรียมความพร้อมของนักศึกษา ในการนี้ นักศึกษาพอทราบเรื่องเกี่ยวกับการที่ประเทศไทยจะมีการเปิดประเทศในปี 2558 ซึ่งจะมีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย แต่นักศึกษาก็น่าจะมีความรู้ในรายละเอียดเกี่ยวกับประเทศประชาคมอาเซียนในด้านการเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ปัญหาอุปสรรค ของ 10 ประเทศ ค่อนข้างน้อย พร้อมทั้งกฎบัตรอาเซียน และกฎหมายที่ต้องใช้ร่วมกันเมื่อต้องมาอยู่ร่วมกัน นอกจากนี้ยังขาดความรู้เรื่องข้อมูล ภาษาที่จะใช้ จึงทำให้ไม่สามารถที่จะวางแผนหรือเตรียมความพร้อมในการดำเนินชีวิตได้

ถ้าหากจะต้องมีการเปิดประเทศในอนาคตอันใกล้นี้

4) เปรียบเทียบความสำคัญคุณลักษณะของนักศึกษาในแต่ละด้านที่มีผลต่อความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

(1) คุณลักษณะของนักศึกษาที่มีผลต่อความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้านทักษะการเรียนรู้และการพัฒนาตนจากนักศึกษา 13 คณะ ไม่มีความแตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าแม้คณะวิชาจะแตกต่างกันแต่ทักษะการเรียนรู้และการพัฒนาตนของนักศึกษาก็ไม่แตกต่างกัน

(2) คุณลักษณะของนักศึกษาที่มีผลต่อความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้านทักษะพลเมืองและความรับผิดชอบต่อสังคมจากนักศึกษา 13 คณะ ไม่มีความแตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าแม้คณะวิชาจะแตกต่างกันแต่ทักษะพลเมืองและความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาก็ไม่แตกต่างกัน

(3) คุณลักษณะของนักศึกษาที่มีผลต่อความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้านทักษะพื้นฐานของกลุ่มนักศึกษา 13 คณะ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แต่เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วย Scheffe แล้วกลับไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ ไม่พบรายคู่ใดที่มีทักษะพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

(4) คุณลักษณะของนักศึกษาที่มีผลต่อความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้านเจตคติของกลุ่มนักศึกษา 13 คณะ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แต่เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วย Scheffe แล้วกลับไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ ไม่พบรายคู่ใดที่มีทักษะพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

(5) คุณลักษณะของนักศึกษาที่มีผลต่อความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียนจากนักศึกษา 13 คณะ ไม่มีความแตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าแม้คณะวิชาจะแตกต่างกันแต่ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของนักศึกษาก็ไม่แตกต่างกัน

5) การพิสูจน์สมมติฐาน

(1) คุณลักษณะของนักศึกษา กับความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีความสัมพันธ์เชิงบวก

1) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะด้านทักษะการเรียนรู้และการพัฒนาตนของนักศึกษา กับความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 0.01 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะด้านทักษะพลเมืองและความรับผิดชอบต่อสังคม ของนักศึกษากับความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 0.01 ซึ่งตรงกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้

3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะด้านทักษะพื้นฐานของนักศึกษากับความพร้อมในการ ก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 0.01 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะด้านเจตคติของนักศึกษากับความพร้อมในการ ก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 0.01 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

5) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของนักศึกษา กับ ความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทาง เดียวกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่กำหนดไว้

(2) น้ำหนักความสำคัญคุณลักษณะของนักศึกษา ในแต่ละด้านที่มีผลต่อความพร้อมใน การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีความสัมพันธ์เชิงบวก

การวิเคราะห์ปัจจัยคุณลักษณะของนักศึกษาในแต่ละด้านที่มีผลต่อความพร้อมในการ ก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ โดยการ วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบ (Enter Multiple Regression) ซึ่งนำปัจจัยทุกด้านเข้าในสมการ พบว่าตัว แปรอิสระที่ถูกนำเข้าสู่สมการที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.001 คือทักษะพลเมืองและความรับผิดชอบต่อสังคม ทักษะพื้นฐาน ทักษะการเรียนรู้และการพัฒนาตน และเจตคติ มีค่า $p\text{-value} = 0.000$ และ ค่า Beta เท่ากับ 0.391 0.247 0.183 และ 0.174 ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ไม่ สามารถพยากรณ์ความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้ มีค่า $p\text{-value} = 0.278$ และค่า Beta เท่ากับ 0.039

จะได้สมการในการพยากรณ์ความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเมื่อนำ ปัจจัยทุกด้านเข้าสู่สมการในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน เป็นดังนี้

$$Y = 0.804 + 0.142(\text{LSD}) + 0.319(\text{CSS}) + 0.173(\text{BS}) + 0.165(\text{ATT}) \\ + 0.098(\text{KRA})$$

หรือสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน เป็นดังนี้

$$Z = 0.183Z_{\text{LSD}} + 0.391Z_{\text{CSS}} + 0.247Z_{\text{BS}} + 0.174Z_{\text{ATT}} + 0.039Z_{\text{KRA}}$$

กอบกับได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) ด้วยพบว่าตัวแปรอิสระที่ถูกนำเข้ามาสมการที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.001 คือ ทักษะพลเมืองและความรับผิดชอบต่อสังคม ทักษะพื้นฐาน เจตคติ ทักษะการเรียนรู้และการพัฒนาตน และเจตคติ มีค่า p-value = 0.000 และค่า Beta เท่ากับ 0.391 0.246 0.182 และ 0.180 ตามลำดับ

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร สามารถรวมพยากรณ์ความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของนักศึกษาได้ ร้อยละ 56 ซึ่งจะได้สมการถดถอยพหุคูณ เพื่อพยากรณ์ความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยสามารถแสดงในรูปของคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน เป็นดังนี้

$$Y = 0.836 + 0.319(\text{CSS}) + 0.172(\text{BS}) + 0.171(\text{ATT}) + 0.141(\text{LSD})$$

หรือสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน เป็นดังนี้

$$Z = 0.391Z_{\text{CSS}} + 0.246Z_{\text{BS}} + 0.182Z_{\text{LSD}} + 0.180Z_{\text{ATT}}$$

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่ได้สรุปแล้ว พบประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยจะได้นำมาอภิปรายเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ให้มีความพร้อมในการที่จะก้าวเข้าไปสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2558 ต่อไป

5.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักศึกษา กับความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักศึกษา กับความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า ทักษะการเรียนรู้และการพัฒนาตน ทักษะพลเมืองและความรับผิดชอบ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติ มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มี

คุณลักษณะของเด็กหรือเยาวชนไทยในกลุ่มประชาคมอาเซียน เช่นมีการสื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ โดยไม่มีการแบ่งแยกชนชั้นเนื่องด้วยเห็นคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกันในสังคม เข้าใจสิทธิมนุษยชน ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างของความหลากหลายทางชีวภาพ เชื้อชาติ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และชีวิตความเป็นอยู่ ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ นักศึกษาก็จะมีการวางแผน/โครงการ จัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม ปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการทำกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ มีการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีความยืดหยุ่น รู้จักใช้ทักษะ และกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้สามารถทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ นอกจากนี้ก็มีความตระหนักในความเสมอภาค ความยุติธรรม และมีส่วนร่วมในการสร้างความเป็นธรรมในสังคม รู้ และเข้าใจธรรมชาติของความขัดแย้ง นักศึกษาก็พยายามหาทางลดปัญหาความขัดแย้งโดยปราศจากความรุนแรง จากการสัมภาษณ์นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า ควรจะมีการพูดคุยกันถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล และขอโทษซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งทำความเข้าใจกัน หรือหาทางประนีประนอมไกล่เกลี่ยให้ทั้งคู่ใจเย็น โดยมีคนกลางที่รับฟังเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นพร้อมให้คำปรึกษา และหาทางออกให้ทั้งคู่เข้าใจต่อกัน กอปรกับนักศึกษามีความเอื้ออาทรช่วยเหลือแบ่งปันกัน มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และยอมรับความแตกต่างในการนับถือศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) ที่ว่า ภาพสังคมไทยที่พึงประสงค์ในสองทศวรรษหน้า ประกอบด้วยสังคมที่มีประสิทธิภาพ ในที่นี้หมายถึงสังคมที่สามารถสร้างประโยชน์สูงสุดได้จากสิ่งที่มีอยู่ในสังคม ทั้งจากคน ระบบ และสภาพแวดล้อม โดยให้มีการสูญเสียทรัพยากรในระบบให้น้อยที่สุด โดยสังคมที่มีประสิทธิภาพนั้น ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ คนในสังคมที่มีประสิทธิภาพ และระบบในสังคมที่มีประสิทธิภาพ สังคมที่มีความรู้เป็นฐานมีปัญญาเป็นแกนการพัฒนา สังคมที่มีเอกภาพในความหลากหลาย สังคมที่ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม สังคมที่ภูมิใจในความเป็นไทย สังคมที่เน้นชุมชนวิถี และสังคมที่มีคุณธรรมจริยธรรม และพรณรงค์ สิงห์สำราญ (2551) ที่ว่า เจตคติของนักศึกษาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพที่มีต่อคุณธรรม จริยธรรม ดานวินัย ความมีน้ำใจ ความซื่อสัตย์ ความขยัน ความประหยัด ความสุขภาพ ความสะอาด ความสามัคคีและความรับผิดชอบต่อสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ในส่วนของการเปรียบเทียบเจตคติของนักศึกษาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพที่มีต่อคุณธรรม จริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นต้น

สำหรับด้านความรู้เกี่ยวกับประเทศในประชาคมอาเซียน และกฎบัตรอาเซียน นักศึกษายังขาดความรู้ในรายละเอียดของประเทศกลุ่มอาเซียนในด้านความมั่นคงและการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ปัญหาอุปสรรค ของ 10 ประเทศ ค่อนข้างน้อย

พร้อมทั้งกฎบัตรอาเซียน และกฎหมายที่ต้องใช้ร่วมกันเมื่อต้องมาอยู่ร่วมกัน นอกจากนี้ยังขาดความรู้เรื่องข้อมูล ภาษาที่จะใช้ จึงทำให้ไม่สามารถที่จะวางแผนหรือความพร้อมในการดำเนินชีวิตถ้าหากจะต้องมีการเปิดประเทศ และสถาบันการศึกษาก็ยังไม่มีรายวิชาเกี่ยวกับอาเซียนศึกษาให้นักศึกษาได้ศึกษา ไม่มีศูนย์อาเซียนศึกษาในสถาบันการศึกษาที่ประชาสัมพันธ์เรื่องนี้ให้นักศึกษาได้ทราบหรือเป็นหน่วยที่ให้นักศึกษาเข้ามาแสวงหาข้อมูลหรือความรู้ได้ จากการสัมภาษณ์อาจารย์ของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติได้ให้ความเห็นว่าคณะหรือมหาวิทยาลัยควรที่จะจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาได้รับรู้เรื่องราวของประเทศอาเซียน (ASEAN) เพราะการเรียนรู้ไม่ใช่เป็นการเรียนเฉพาะในวงแคบในประเทศไทยเท่านั้น ควรจะมีการเรียนรู้เพื่อให้เกิดองค์ความรู้รอบตัวที่เท่าทันกับประเทศอื่นด้วยทั้งในด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และการใช้ชีวิตร่วมกัน ประกอบกับควรมีการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาด้วย

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักศึกษาด้านทักษะการเรียนรู้และการพัฒนาตน ทักษะพลเมืองและความรับผิดชอบสังคม ทักษะพื้นฐาน และเจตคติ กับความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีความสัมพันธ์เชิงบวก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงยอมรับสมมติฐาน

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักศึกษาด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียน กับความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงปฏิเสธสมมติฐาน

5.2.2 น้ำหนักความสำคัญคุณลักษณะของนักศึกษา ในแต่ละด้านที่มีผลต่อความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

จากผลการศึกษาน้ำหนักความสำคัญคุณลักษณะของนักศึกษา ในแต่ละด้านที่มีผลต่อความพร้อม ในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปร 5 ตัวแปร ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และการพัฒนาตน ทักษะพลเมืองและความรับผิดชอบสังคม ทักษะพื้นฐาน เจตคติ และความรู้เกี่ยวกับอาเซียน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ทั้ง Enter Regression Analysis และ Stepwise Regression Analysis พบว่า คุณลักษณะที่มีผลต่อความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน คือ ทักษะพลเมืองและความรับผิดชอบต่อสังคม ทักษะพื้นฐาน เจตคติ และทักษะการเรียนรู้และการพัฒนาตน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชมพูนุช บุญประเสริฐ (2554) พบว่าชนิดกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลในทางบวกต่อความผูกพันของพนักงานกลุ่ม Generation Y อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การตลาด

เพื่อสังคมขององค์การ ข้อปฏิบัติทางธุรกิจ การบริจาคเพื่อการกุศล ตามลำดับ เพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม ในขณะที่การพัฒนาและส่งมอบผลิตภัณฑ์ บริการตามกลไกการซื้อของบุคคลในระดับฐานราก สามารถพยากรณ์ความผูกพันของพนักงานกลุ่ม Generation Y ได้น้อยที่สุด โดยสามารถทำนายได้ร้อยละ 36.5 และสอดคล้องกับการศึกษาของอ้อมใจ วงษ์มณฑา (2553) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่าปัจจัยที่เป็นตัวพยากรณ์ได้ดีคือ ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น ร้อยละ 26.4 และสามารถร่วมเป็นตัวพยากรณ์กับการสนับสนุนจากครอบครัวได้ร้อยละ 30.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การศึกษาของธีรลักษณ์ ธีรพัฒน์นาภา (2554) เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้คอมพิวเตอร์ของบุคลากรครูในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชน จังหวัดนนทบุรี พบว่าปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้คอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานของบุคลากรครูในโรงเรียนคือ ระดับการศึกษา แต่ทว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้คอมพิวเตอร์ การจัดการเรียนการสอน และพัฒนาสื่อการสอนโดยภาพรวม ได้แก่ ความรู้พื้นฐานด้านคอมพิวเตอร์ ความพร้อมด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ การสนับสนุนของโรงเรียน ซึ่งสามารถอธิบายค่าความแปรปรวนได้ร้อยละ 59.4 51.0 และ 55.4 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของบัณฑิตา ทรัพย์กมล (2544) กล่าวว่า ทักษะคิดของประชากรในด้านความรับผิดชอบต่อสังคมภายในองค์การภาคธุรกิจ มีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และพรณรงค์ สิงห์สำราญ (2551) ที่ว่าเจตคติของนักศึกษาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพที่มีต่อคุณธรรมจริยธรรม ดานวินัย ความมีน้ำใจ ความซื่อสัตย์ ความขยัน ความประหยัด ความสุขภาพ ความสะอาด ความสามัคคีและความรับผิดชอบต่อสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นต้น ในการนี้ ผู้วิจัยได้อาศัยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ว่า คุณลักษณะของนักศึกษาที่มีผลต่อความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งมีตัวแปรทักษะพลเมืองและความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถพยากรณ์ความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้สูงสุด รองลงมาคือทักษะพื้นฐาน เช่น ภาษา การใช้เทคโนโลยี ฯลฯ เจตคติ และทักษะการเรียนรู้และการพัฒนาตน โดยตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปรดังกล่าวนี้สามารถร่วมทำนายหรือพยากรณ์ความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติได้ ร้อยละ 56

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษาที่มีผลต่อความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

(1) รัฐบาลควรกำหนดนโยบายระดับชาติที่ชัดเจน โดยให้กระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดูแลการพัฒนาบุคลากรของประเทศให้เตรียมความพร้อมเข้าสู่อาเซียนอย่างจริงจัง โดยเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ปรับเปลี่ยนทัศนคติเพื่อบุคลากรจะได้ตามให้ทัน และยืดหยุ่นปรับตัวให้รับกับสถานการณ์ที่จะเปิดประเทศได้

(2) รัฐบาลควรจะมีนโยบายให้สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มีการวางแผนการพัฒนาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่กำหนดทิศทางการพัฒนาสังคมที่เน้นเกี่ยวกับอาเซียน ทั้ง 3 เสาหลักในด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และสังคมและวัฒนธรรม

(3) รัฐบาลควรกำหนดมาตรการที่ชัดเจน พร้อมทั้งประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงาน องค์กร และสถาบันที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาบุคลากรของประเทศให้มีความพร้อมในทุกด้าน

5.3.2 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยที่พบ และการนำผลการวิจัยไปใช้

(1) มหาวิทยาลัยควรจัดทำนโยบายพัฒนาการศึกษาของสถาบันให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ กระจายโอกาสอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ตลอดจนสามารถก้าวทันและแข่งขันกับนานาชาติได้ โดยเฉพาะการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

(2) มหาวิทยาลัย และคณะ พัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อที่จะส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษา และอาจารย์ในประเทศประชาคมอาเซียน เช่น ศึกษาดูงาน อบรมในประเทศเครือข่ายอาเซียน อาจารย์ผู้สอนจะได้ทราบกระบวนการเรียนการสอน และนำมาพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับภูมิภาคอาเซียน มีฝึกงานของนักศึกษาโดยการทำ MOU กับกลุ่มประเทศอาเซียน แลกเปลี่ยน และจัดประชุมวิชาการ เป็นต้น รวมทั้งเพื่อให้มีการยอมรับในทางวิชาการร่วมกันในอาเซียน และการส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันการศึกษา

(3) มหาวิทยาลัย และคณะ พัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้มีทักษะที่เหมาะสม เพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เช่น

ความรู้ภาษาอังกฤษโดยจัดโครงการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาอังกฤษให้กับคณาจารย์ และนักศึกษา เพื่อใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษ

พร้อมทั้งภาษาเพื่อนบ้านและวัฒนธรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะและความชำนาญการที่สอดคล้องกับการปรับตัวและเปลี่ยนแปลง และการเพิ่มโอกาสในการหางานทำ รวมทั้งการจัดทำแผนผลิตและพัฒนาบุคลากร

(4) ควรมีการจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาระดับมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นศูนย์เผยแพร่ ความรู้ ความเข้าใจ ข้อมูลข่าวสาร สร้างเจตคติที่ดี และความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียน รวมทั้งศึกษาทำความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ เพื่อลดข้อขัดแย้งในภูมิภาคอาเซียน โดยคำนึงถึงการสร้างบัณฑิตให้มีความรู้ ความเข้าใจเรื่อง ASEAN ให้มากขึ้น ตลอดจนเป็นศูนย์วิจัยด้านอาเซียนด้วย

(5) มหาวิทยาลัย และคณะควรจัดให้มีหลักสูตรอาเซียนศึกษาซึ่งเป็นหลักสูตรหนึ่งในระดับปริญญาตรี หรือเป็นรายวิชาอาเซียนศึกษาแบบบังคับในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าใจความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียน เข้าใจการอยู่ร่วมกันกับประเทศเพื่อนบ้าน ที่มีวัฒนธรรมการบริโภค ความเป็นอยู่ และการดำเนินชีวิตที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งจำเป็นที่จะต้องทำความรู้จักกับประเทศเพื่อนบ้านใน 10 ประเทศ ทั้งด้านการเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม อีกทั้งกฎบัตรอาเซียน เป็นต้น

5.3.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรจะทำการวิจัยในประเด็นเรื่องการเตรียมความพร้อมของสถาบันระดับอุดมศึกษา ที่มีต่อการเปิดประเทศสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งนี้ ควรศึกษาเปรียบเทียบมหาวิทยาลัยของรัฐกับเอกชน

(2) ควรทำวิจัยในประเด็นผลกระทบของนักศึกษาไทยในการดำรงชีวิตและการทำงาน ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม

(3) หรือทำการวิจัยในประเด็นการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในอนาคต เพื่อก้าวเข้าสู่หลักสูตรการศึกษาอาเซียน